

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs IV. Vtrum Christus omnes defectus corporales hominum
assumere debuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

Med. in prima, & secunda ratione dubitandi, Suarez. in A allegata disput. 32. sect. 3. & Valq. disput. 59. cap. 3. & 4. vide, si lubet eius definitionem apud dictos expositores.

ARTICVLVS III.

Vtrum Christus defectus corporales contraxerit.

3. d. 15. q. 1.
a. 3. & d. 21.
q. 1. a. 2. c.
Sop 3 cap.
223.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod Christus defectus corporales contraxerit. Illud enim contrahere dicimus, quod simul cum natura ex origine trahimus. Sed Christus simul cum natura humana defectus, & infirmitates corporales per suam originem traxit à matre, cuius caro huiusmodi defectibus subiacebat. Ergo videtur, quod hos defectus contraxerit.

Præterea: Id quod ex principiis nature causatur, simul cum natura trahitur, & ita contrahitur. Sed huiusmodi pœnalitates causantur ex principiis nature humane. Ergo eas Christus contraxit.

Præterea: Secundum huiusmodi defectus Christus alijs hominibus simulatur: ut dicitur Heb. 2. Sed alijs homines huiusmodi defectus contrahunt: ergo videtur, quod etiam Christus huiusmodi defectus contraxerit.

Sed contra est, quod huiusmodi defectus contrahuntur ex peccato: secundum illud Roman. 5. Per vnum hominem peccatum intrauit in hunc mundum, & per peccatum mors. Sed in Christo non habuit locum peccatum. Ergo huiusmodi defectus Christus non contraxit.

Respondeo dicendum, quod in Verbo contrahendi intelligitur ordo effectus ad causam: ut scilicet illud dicatur contrahi, quod simul cum sua causa ex necessitate trahitur. Causa autem mortis, & horum defectuum in humana natura est peccatum, quia per peccatum mors intrauit in hunc mundum, ut dicitur Roman. 5. Et ideo illi proprie dicuntur hos defectus contrahere, qui ex debito peccati hos defectus incurrunt. Christus autem hos defectus non habuit ex debito peccati: quia ut August. dicit exponens illud Ioan. 3. Qui de sursum venit, super omnes est, de sursum venit Christus, id est, de altitudine nature humane, quam in hunc locum habuit ante peccatum primi hominis. Accepit enim naturam humanam absque peccato, in illa puritate, in qua erat in statu innocentie: & simili modo potuisset assumere humanam naturam absque defectibus. Sic igitur, quod Christus non contraxit hos defectus, quasi ex debito peccati eos suscipiens, sed ex propria voluntate.

Ad primum ergo dicendum, quod caro Virginis concepta fuit in originali peccato: & ideo hos defectus contraxit. Sed Christus naturam ex Virgine assumpsit absque culpa. Et similiter potuisset naturam assumere absque peccato: sed voluit suscipere poenam propter opus nostre redemptionis implendum: ut dictum est. Et ideo habuit huiusmodi defectus, non contrahendo, sed voluntarie assumendo.

Ad secundum dicendum, quod causa mortis, & aliorum corporalium defectuum in humana natura, est duplex. Vna quidem remota, quæ accipitur ex parte principiorum materialium humani corporis, in quantum est ex contrariis compositum, sed hæc causa impediatur per originalem iustitiam. Et ideo proxima causa mortis, & aliorum defectuum, est peccatum: per quod subtracta est originalis iustitia. Et propter hoc, quia Christus fuit sine peccato, dicitur non contraxisse huiusmodi defectus, sed voluntarie assumpsisse.

Ad tertium dicendum, quod Christus in huiusmodi defectibus, assimilatus est alijs hominibus quantum ad qualitatem defectuum, non autem quantum ad causam. Et ideo Christus non contraxit huiusmodi defectus, sicut alijs.

Sensus quaesiti.

QUOD vocabulo contrahendi significetur, explicat S. D. in textu, & Cai. in titulo.

Forma Textus.

CONCL. est: Christus non contraxit defectus corporales, sed voluntarie suscepit. Probatur: Illi proprie dicuntur hos defectus contrahere, qui ex defectu peccati hos defectus incurrunt: at Christus hos defectus non habuit ex debito peccati: ergo. Maior probatur: quia causa mortis & horum defectuum in humana natura est peccatum: ergo illi proprie dicuntur contrahere, &c. Antec. probatur ex Apost. Rom. 5. Conseq. vero probatur: quia in verbo contrahendi intelligitur ordo effectus ad causam, ut scilicet illud dicatur contrahi, quod simul cum sua causa ex necessitate trahitur. Minor vero probatur ex dicto seu discursu Augustini super illud Ioan. 3. Qui de Cælo venit, &c.

Expositio Textus.

AD intelligentiam maioris propositionis obseruanda est Ethymologia verbi contrahere: dicitur enim contrahere, quasi simul cum alio trahere: quod dupliciter intelligi potest: Vno modo, ut contrahere sit trahere simul cum alio trahente: Alio modo, ut contrahere sit trahere aliquid simul cum alio tracto ab eodem trahente. Si priori modo sumatur contrahere, sensus est, quod cum in nobis corporales defectus ex duplici causa proueniant altera per se & naturali, quæ est ipsa naturalis corporis nostri constitutio: & altera moralis vel demeritoria, veluti causa per accidens, id est remouente prohibens, quæ est peccatum, per quod priuatus est homo iustitia originali defectus iam dictos impediens: ideo illi soli proprie dicuntur hos defectus contrahere, qui ut causæ morales demeritoria simul cum causa naturali, quæ est corporis constitutio naturalis, prædictos ad se defectus trahunt, illos in suis corporibus demeritorie causantes. Si autem contrahere sumatur, ut idem sit, quod simul trahere cum alio tracto ab eodem trahente, sensus est: quod homo in sui generatione naturam accipit, & quodammodo trahit peccato primi parentis infectam, & simul cum ea tanquam propria & proxima causa defectus trahit corporales ex ea deriuatos. Priorem sensum accipit Valq. in suis notationibus ad hunc art. & fauet citantisper Cai. circa resp. ad 1. dicens causam proximam mortis, & aliorum defectuum corporalium esse peccatum, Theologice loquendo: remotam autem esse compositionem ex contrariis: sed posteriorē sensum indicant manifeste verba D. Th. dicentis in verbo contrahendi intelligi ordinem effectus ad causam, ut scilicet illud dicatur contrahi, quod simul cum sua causa ex necessitate trahitur: igitur contrahere hic idem est, quod aliquid contrahere simul cum alio tracto ab eodem trahente: qui scilicet vnum trahat, tanquam causam (intellige proximam & sufficientem alterius) sicut in proposito quilibet homo contrahit originale peccatum, ex quo, tanquam causa proxima & sufficienti prouenit mors & alij corporales defectus, ut pœnæ ex culpa.

Vide etiam, quæ circa responsionem ad primum de Beata Virgine notat Medina & post eum Vasquez.

ARTICVLVS IV.

Vtrum Christus omnes defectus corporales hominum assumere debuerit.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod Christus omnes defectus corporales hominum assumere debuerit. Dicit n. Sup. q. 12. a. 4. 3. & inf. 7. 15. a. 1. c. Damasc.

g. 46. a. 4. Damasc. Quod est inassumptibile, est incurabile. Sed Christus venerat omnes defectus nostros curare. Ergo omnes defectus nostros assumere debuit.

g. 1. ar. 1. Præterea: Dicitur est, quod ad hoc, quod Christus pro nobis satisfaceret, debuit habere habitus perfectissimos in anima, & defectus in corpore. Sed Christus ex parte animæ assumpsit plenitudinem omnis gratiæ. Ergo ex parte corporis debuit assumere omnes defectus.

g. 1. ar. 1. Præterea: Inter omnes defectus corporales, præcipuum locum tenet mors. Sed Christus mortem assumpsit. Ergo multo magis omnes alios defectus assumere debuit.

Sed contra est, quod contraria non possunt simul fieri in eodem. Sed quædam infirmitates sunt sibiipsis contrariæ: utpote ex contrariis principiis causata. Ergo non potuit esse, quod Christus omnes infirmitates humanas assumeret.

art. 1. q. 2. Respondeo dicendum, quod sicut dictum est, Christus defectus humanos assumpsit, ad satisfaciendum pro peccato humanæ naturæ: ad quod requirebatur, quod haberet perfectionem scientiæ, & gratiæ in anima. Illos ergo defectus Christus assumere debuit, qui consequuntur ex peccato communi totius naturæ: nec tamen repugnant perfectioni scientiæ, & gratiæ. Sic igitur non fuit convenientius, ut omnes defectus, seu infirmitates humanas assumeret. Sunt enim quidam defectus, qui repugnant perfectioni scientiæ, & gratiæ: sicut ignorantia, pronitas ad malum, & difficultas ad bonum. Quidam autem defectus sunt, qui non consequuntur communiter totam humanam naturam, propter peccatum primi Parentis, sed causantur in aliquibus hominibus ex quibusdam particularibus causis: sicut lepra, & morbus caducus, & alia huiusmodi. Qui quidem defectus quandoque causantur ex culpa hominis, puta ex inordinato victu: quandoque autem ex defectu virtutis formativæ. Quorum neutrum convenit Christo: quia, & caro eius de Spiritu sancto concepta est, qui est infinita sapientia, & virtutis, errare & deficere non potens: & ipse nihil inordinatum in regimine sue vitæ exercuit. Sunt autem tertij defectus, qui in omnibus hominibus communiter inveniuntur, ex peccato primi Parentis: sicut mors, fames, sitis, & alia huiusmodi. Et hos defectus omnes Christus suscepit, quos vocat Damasc. naturales, & indetractibiles passiones, naturales quæ idem, quia consequuntur communiter totam naturam humanam: indetractibiles autem, quia defectum scientiæ, & gratiæ non important.

Ad primum ergo dicendum, quod omnes particulares defectus hominum causantur ex corruptibilitate, & passibilitate corporis, superadditis quibusdam particularibus causis. Et ideo, cum Christus curaverit passibilitatem, & corruptibilitatem corporis nostri, per hoc, quod eam assumpsit, ex consequenti omnes alios defectus curavit.

Ad secundum dicendum, quod plenitudo omnis gratiæ, & scientiæ animæ Christi secundum se debebat ex hoc ipso, quod erat à Verbo Dei assumpta: & ideo absolute omnem plenitudinem sapientiæ gratiæ Christus assumpsit. Sed defectus nostros dispensatiue assumpsit, ut pro peccato nostro satisfaceret, non quia ei secundum se competerebant. Et ideo non oportuit, quod omnes assumeret, sed solum illos, qui sufficiebant ad satisfaciendum pro peccato totius humanæ naturæ.

Ad tertium dicendum, quod mors in omnes homines devenit ex peccato primi Parentis: non autem quidam alij defectus, licet sint morte minores. Unde non est similis ratio.

Forma Textus.

PROPOSITA distinctione trimembri respondetur quæsitio tribus conclusionibus: ex quibus sequitur quarta directe respondens quæsitio.

Distinctio est: Quidam defectus sunt, qui repugnant perfectioni scientiæ & gratiæ: sicut ignorantia, pronitas ad malum, & difficultas ad bonum. Quidam alij defectus sunt, qui non consequuntur communiter totam humanam naturam

propter peccatum primi parentis, sed causantur in aliquibus hominibus ex aliquibus particularibus causis: sicut lepra, morbus caducus, & alia huiusmodi. Denique sunt alij defectus, qui in omnibus hominibus communiter inveniuntur ex peccato primi parentis: sicut mors, fames, sitis & alia huiusmodi.

PRIMA CONCL. Christus non debuit assumere eos defectus, qui repugnant perfectioni gratiæ & scientiæ. Probatur: quia Christus defectus assumpsit ad satisfaciendum pro peccato humanæ naturæ: ergo non debuit assumere eos defectus, qui repugnant &c. probatur consequentia: quia ad satisfaciendum requirebatur, quod haberet perfectionem scientiæ & gratiæ in anima.

SECUNDA CONCL. Non debuit Christus eos defectus assumere, qui non consequuntur communiter totam humanam naturam, sed causantur in aliquibus hominibus ex quibusdam particularibus causis. Probatur: quia tales defectus quandoque causantur ex culpa hominis, puta ex inordinato victu: quandoque autem ex defectu virtutis formativæ: ergo non debuit Christus &c. Probatur consequentia: quia neutra dictarum causarum convenit Christo: & probatur: quia & caro eius de Spiritu sancto concepta est: qui cum sit infinitæ sapientiæ & virtutis, errare & deficere non potest: & ipse Christus nihil inordinatum in regimine vitæ suæ exercuit.

TERTIA CONCL. Eos omnes defectus Christus suscepit, qui in omnibus hominibus communiter inveniuntur. Declaratur primo Conclusio ex Damasceno: qui hos defectus vocat naturales, & indetractabiles passiones, &c. Deinde probatur ex assumpto principio, videlicet: Christus defectus humanos assumpsit ad satisfaciendum pro peccato humanæ naturæ: ergo illos omnes & solos defectus assumere debuit, qui consequuntur ex peccato communi totius naturæ, nec tamen repugnant perfectioni gratiæ.

Ex his sequitur quarta conclusio, qua directe respondetur quæsitio, videlicet: Christus non omnes defectus corporales assumere debuit.

Expositio Textus.

PLURA sunt in hoc textu, quorum declarationes breuiter attingemus, aut vnde peti possint, indicabimus. Primum est distinctio quo ad primum eius membrum, cui correspondet prima conclusio. Primum enim distinctionis membrum est, esse quosdam defectus, qui repugnant perfectioni & gratiæ: sicut ignorantia, pronitas ad malum, & difficultas ad bonum: quos ait prima conclusio assumi à Christo non debuisse. Ex his enim defectibus quidam animæ soli conveniunt: ut ignorantia: quidam principaliter, seu primo animæ conveniunt: ut pronitas ad malum, & difficultas ad bonum: ut patet ex a. 2. q. sequenti: igitur impertinenter de his defectibus agit in hoc articulo de solis defectibus corporis quærit. Cui difficultas respondet Cai. Primo quod, licet S. Thom. hic de defectibus corporis tractet, doctrinam tamen hic uniuersalem inferere de defectibus, quos non debuit Christus assumere propter pronitatem ad malum, & difficultatem ad bonum: quæ est alia lex membris humanis repugnans legimentis, secundum quam proni sunt sensus hominis in malum, & non quod volumus bonum, hoc agimus: quod autem de ignorantia admiscetur, exempli gratia positum est: Quam solutionem quo ad id, quod in ea præcipuum est, sequuntur Suarez & Vasq. qui addit S. Th. hic non meminisse ignorantiam & inclinationis ad malum, ut eas connumeraret inter defectus corporales, sed in exemplum pro

Dubitatio.

Prima Cai. responsio.

pro confirmatione propositionis, quam assumit A ad probandum conclusionem huius articuli: Quo dicendi modo videtur satisfacere obiectioni Caietani, qui prædictam reijcit solutionem, eo quod dicta vno & eodem contextu distinguat absque legitimo fundamento: dum ignorantiam, vt exemplum, pronitatem autem ad malum, & difficultatem ad bonum, tanquã vere corporales defectus affirmat hic fuisse commemorata: Ait enim Valsq. D. Th. hos omnes defectus eadem ratione, siue ad eundem finem commemorasse, scilicet in exemplum. Sed hæc solutio cum sua ratione falsa est & aduersatur literæ D. Tho. vt patet ex forma supra posita: in qua prima conclusio correspondens primo distinctionis membro de prædictis B defectibus manifeste loquitur. Deinde certum est pronitatem ad malum, & difficultatē ad bonum, non animæ soli post peccatum inesse, sed etiam corporis membris adhærere, iuxta illud Apostoli Rom. 7. *Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ, & captiuantem me in lege peccati*, &c. igitur hæc mala non solum in exemplum, sed etiam vt veri defectus corporales hic posita sunt.

2. Cai. resp. Secundo itaque respondet Cai. nomine ignorantia hic intelligi talem corporis complexionem, quæ sit ignorantia causa, quatenus tale corporis temperamentum habentes inepti sunt ad scientiam. Sed hanc etiam reijcit Cai. quia talis complexio, cum exorbitet à temperantia humanæ medietatis, inter spirituales defectus, qui humanæ Christi naturæ non congruunt, est comparanda.

3. respons. Postremo tandem respondet, ignorantiam dupliciter sumi posse. Vno modo secundum se: & ita non esse defectum corporis, sed animæ. Alio modo secundum suam causam occasionalem toti naturæ humanæ: & ita defectus est se tenens ex parte corporis: Nam hoc ipso, quod anima creatur in corpore, non recipit influxū scientiæ à superioribus, vt Angeli, qui sunt à corpore liberi: sed manet ignorantans: in cuius signum (inquit) statim, vt à corpore fuerit anima separata, scientiam recipit à superioribus infusam. Quamuis autem Christus animam à Deo receperit in corpore, non debuit tamen scientiæ defectum accipere, qui animam concommitatur ex hoc, quod sit in corpore: eo quod ab initio perfecta est infusione scientiæ beatæ & infusæ: & ideo S. D. hic ignorantiam computat inter eos corporis defectus, quos negat Christo conuenire. Sed hanc respons. impugnat Valsq. aliorum argumento: Quoniam hæc ignorantia causa communis est toti naturæ in quouis statu huius vitæ, etiam si integra sit: hic vero agit S. Thom. de defectibus naturæ humanæ post peccatū ex parte corporis, quos Christus assumpsit, non autem de defectibus communibus toti naturæ in quouis statu. Sed facile diluitur hæc obiectio: quamuis enim in tertio membro distinctionis, & in tertia conclusione illi correspondente sermo sit de solis illis defectibus corporalibus, qui conueniunt omnibus hominibus ex peccato primi parentis, quæsitum tamen siue titulus articuli ad eos solos non arctatur, & prima conclusio manifeste loquitur de defectibus scientiæ & gratiæ contrarijs, prout se tenent ex parte corporis: constat autem præcipuum defectum oppositum scientiæ se tenentem ex parte corporis esse, quem diximus ex Cai. hoc esse enim cæterorum similium homini in statu naturæ lapsæ conuenientium fundamentum. Nā si anima in hoc statu communem omni statui viatoris ignorantia causam non haberet, non posset habere ignorantiam ex originali peccato, aut etiam ex corporis temperamento prouenientem,

de qua dicitur: *Corpus, quod corrumpitur, aggrauat animam, & deprimit terrena cogitatio sensum multa cogitantem.*

Secundum est probatio secundæ conclusionis, quam explicat hic optime Cai.

Tertium est circa eandem probationem assummentem, multos ex illis defectibus particularibus ex inordinato victu causari. Ex quo dicto sumunt hic recentiores occasionem querendi: An in Christo fuerit aliquis morbus, puta febris, catarrus, & alij similes? quam difficultatem tractat hic erudite Med. & post eum Suar. & Valsq. super hoc art. qui sententiam suam exprimens ait: Si verum est, quod plerique Medicorum affirmant, non posse accidere mortem naturalem ex sola senectute sine febre, aut aliqua putrefactione, dicendum est Christum assumpsisse necessitatem incidendi in morbum aliquem, sicut etiam assumpsit necessitatem moriendi ex senectute: sed quoniam indecens est hoc de Christo sentire, dicendum est Medicorum sententiam intelligendam esse de hominibus peccatoribus: quorum nullus (sine speciali Dei dono) regulam exacte seruat temperantiæ, aut à cæteris cauet morborum causis: Christus autem vt plenus gratia & virtutibus ad eam consequentibus, & speciali suffultus Dei prouidentia, causas omnes morborum facile potuit euitare: atque ideo, si vsq; ad extremam senectutem vitam produxisset, & morte naturali decessisset, nullo prorsus vnquam morbo, nec etiam in termino vitæ, laborasset.

Quartum est circa eandem probationem, quatenus assumit quosdam ex illis defectibus oriri ex defectu virtutis formatiue, quærent expositores: An Christus defectum assumpsit pulchritudinis: an vero fuerit omnium hominum formosissimus? Cui quæsitio satisfaciunt optime Med. dubitatione tertia, Suar. disp. 32 sect. 2. & Valsq. in 1. par. expositionis in fine.

Ultimum est circa probationem tertiæ conclusionis, quam explicat hic breuiter Cai. §. vbi nota. Vide etiam quæ scribit Caiet. circa respons. ad 1. arg. D. Thom.

QVÆSTIO QVINTADECIMA.

De defectibus animæ, à Christo assumptis, in decem articulis diuisa.

Deinde considerandum est de defectibus permittentibus ad animam.

Et circa hoc queruntur decem.

Primo, vtum in Christo fuerit peccatum.

Secundo, vtum in eo fuerit fomes peccati.

Tertio, vtum in eo fuerit ignorantia.

Quarto, vtum anima eius fuerit passibilis.

Quinto, vtum in eo fuerit dolor sensibilis.

Sexto, vtum in eo fuerit tristitia.

Septimo, vtum in eo fuerit timor.

Octauo, vtum in eo fuerit admiratio.

Nono, vtum in eo fuerit ira.

Decimo, vtum simul fuerit viator, & comprehensor.

Ratio ordinis.

DISPUTAT in hac qu. S. D. in primis nouem articulis de defectibus animæ: deinde difficultatem in ultimo articulo proponit ex præcedentibus emergentem: An scilicet Christus, cui vt viatori conueniunt aliqui defectus animæ, fuerit simul secundū eandē animam cōprehensor? Ex defectibus autem animæ quidam pertinent ad partem eius superiorem: quæ distinguitur in intellectum & voluntatem: quidam autem ad inferiorem: quæ distinguitur in sensum & appetitū: agit Primo S. D. de defectibus pertinentibus ad partē animæ supe-

Obiectio Valsq. et y.

Solutio.